

На сборникъ отъ молитви, стихирѣ и разни поучения:

Сѣ книжица на Илчоте бирѣицѣ кѣпи а ѿ Храноте меѣнциѣ ѿ Софиѣ 1838 декемвриѣ 27. (Тамъ с. 178, № 275).

За подобна покупка на книга още презъ XVII в. говори една приписка, намираща се въ псалтирь отъ 1546 г., печатанъ въ Венеция:

† Саи ѱалтирь да се знае ерѣмѣнаха Стефана кѣпихъ гѣ ѿ ерѣмѣнаха Данила ѿ Софи вѣ летѣ семѣ тисѣ и ре то (7105=1697). (Тамъ с. 475, № 456).

Не е безинтересно да се отбележи, че софийскитъ владика Гедѣонъ въ 1855 г. е далъ срѣдства за напечатване службата и житието на св. Георги Нови. Това е посочено въ заглавието на книгата:

Слѣжба съ житіемъ и страданіемъ сѣгѣ великомѣника Гѣѣргіѣ новагѣ. Страдавагѣ въ Сардикій градѣ болгарскомъ, иже нынѣ нарицаетсѣ, Софіѣ. Сочинѣна на старословенскомъ ѣзыцѣ, нѣкѣимъ презвѣтеромъ, наставлявшимъ его, и смотрѣвшимъ страданіе егѣ. Ѣбрѣтена же въ митрополістѣмъ книгохранитѣлѣ. Ѣ великѣ же по бѣ ревности и ко сѣмъ оусердѣ, и превосходнымъ любве къ славѣноболгарскомъ Племенѣ. издана Благословеніемъ и иждивеніемъ егѣ Прѣсѣщенства, Высокопрѣсѣщеннѣшагѣ Митрополита Сѣѣтософійскагѣ Господина, Господина, Гѣдѣвна. въ полѣ православныхъ, вѣ славѣ же и чѣстѣ сѣгѣ. въ Самоковѣ. 1855.

На края е отбелязано: „Съ рѣкописнагѣ преписалъ и исправлѣлъ Христо Димитріевичъ Ѣ. дѣпниѣнинъ, бывшій пѣвѣеучитѣль въ Самоковѣ“.

За интереситъ на софийѣнци къмъ книгата най-добре свидетѣлствуватъ списъцитѣ на спѣмощницитѣ. Тѣ сѣ били печатани обикновѣно на края на книгата. Прѣди освѣбождѣнието тоя обичай е билъ тѣврѣе разпрѣстранѣнъ, но все пакъ не винаги имената на спѣмощницитѣ били обнародвани. Така, напримѣръ, до 1850 г. сѣ излѣзли 197 бѣлгарски книги, но само въ 32 отъ тѣхъ намирамѣ посочѣни спѣмощницитѣ. Бѣха открити рѣкописни списъци на спѣмощници, което дава основаніе да предпѣлагамѣ, че бѣлгарската книга до освѣбождѣнието сѣ разпрѣстранявала почти редѣвно по тоя начинъ. Единъ такѣвъ списъкъ обнародва проф. Йорд. Ивановъ (Бѣлгарски старини изъ Македоніѣ. Второ допѣлно издание, Софіѣ 1931, с. 100—102). Въ отдѣла „Училища и училищни дѣйци“ (с. 195—196) привѣдохмѣ списъка на спѣмощницитѣ на „Горски пѣтѣникъ“ въ Москва, изпратѣнъ на Раковски отъ С. Филарѣтовъ.

Названіето спѣмощникъ означава лице, предплатило за известна книга. За сѣщото понѣтие сѣществуватъ още думитѣ: спѣмоществѣватѣль, помагѣтѣль, прѣнумѣрантъ, синдромитъ, сотѣчникъ, подпѣсѣникъ, стѣцѣтѣль. Тоя начинъ за разпрѣстранѣние на книгата и обявяванѣ имената на предплатилитѣ е билъ изпѣлзуванъ не само у насъ, но и у сѣседнитѣ балкански народи, най-вѣче гѣрци и сѣрби. Той сѣѣтѣвѣтствѣва донѣйде на днѣшната абѣнаментѣна сѣстѣма, прилагана главно при периодичнитѣ издания.